

Logerenstein

Bericht uit de nieuwe Bijlmer

foto ELMER VAN DER MAREL

In de winkel van meneer Lachmansingh, in winkelcentrum Ganzenhoop in de Bijlmer, vind ik een paar nuttige boekjes met songteksten uit Hindifilms, gezongen door topzangers. Ik werk al een tijdje aan een bundel van Nederlandse vertalingen van zulke liedjes, dit scheelt zoekwerk.

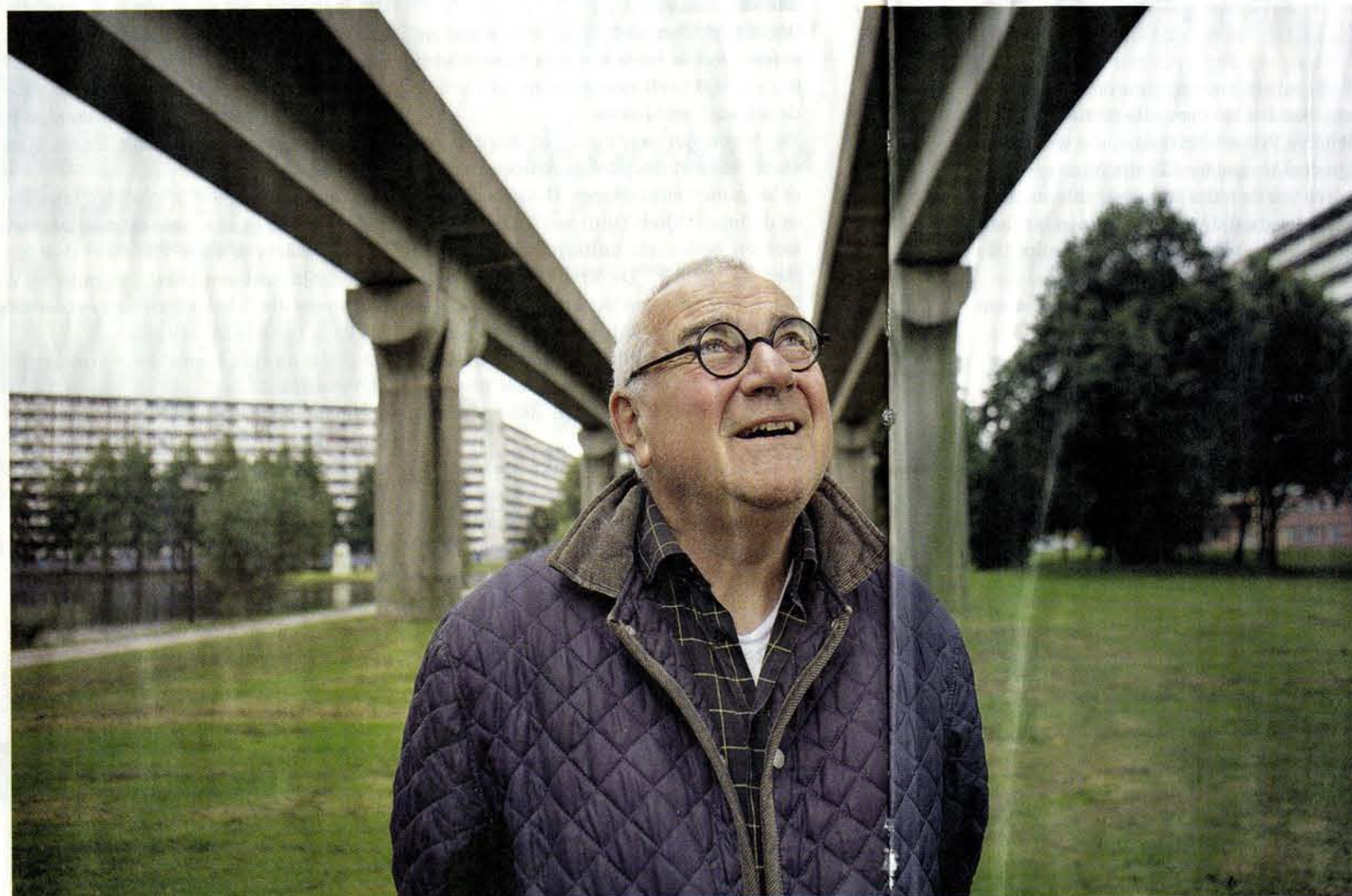
De winkel heeft een toepasselijke naam: Bharat. Zo noemen Indiërs hun land. Er worden ook wierook en cd's, Indiase kleding en schoenen verkocht, en alles voor Indiase bruiloften. Meneer Lachmansingh is niet voor één gat te vangen. Op het raam staat dat je 'hoepel olie' bij hem kunt kopen en dat je hier voor Smoko Osso-pakketten en Hebi Watra ook aan het goede adres bent.

De wereld is klein: de telefoontarieven van Africa Tel, Cobra en GT Mobile staan vermeld op kleurige biljetten en in de etalage is een keur van boeiende lectuur te vinden: zoals *Magia blanca*, een Spaans boek over witte magie.

Over de stedenbouwkundige opzet van de Bijlmer, Amsterdam Zuidoost is de politiek correcte naam, kan niet lang zijn nagedacht.

Gast: Lodewijk Brunt, hoogleraar stedelijke vraagstukken (UvA) Woont in: Amsterdam Centrum Favoriete plek in Zuidoost: Bijlmerpark (foto)

Station Bijlmer en omgeving – tegenwoordig Amsterdam Bijlmer Arena – is het centrum. Met voorzieningen voor het hele gebied: winkels, warenhuizen, kantoren. Als satellieten daaromheen vind je de wijkvoorzieningen in kleinere winkelcentra: Kraaiennest, Fazantenhof en Ganzenhoef. Tussendoor de roemruchte honingraatflats met kilometerslange binnenstraten, liften, bergingen en buurtvoorzieningen. Scheiding van functies, scheiding van verkeer: het gedachtegoed van Le Corbusier toegepast op 1600 hectare opgespoten niemandsland.

Ondanks alle vernieuwingen is die oude opzet nog duidelijk te zien. Ten westen van de spoorlijn Amsterdam-Utrecht het Ajaxstadion en de Arenaboulevard; megabioscoop, Heineken Music Hall, meubelparadijs – daaromheen de sinistere spookstad van het grootkapitaal: banken, accountantskantoren, reclamebureaus, verzekeringsmaatschappijen, opgeborgen in hoge imponeertorens met spiegelglas. Hier zit een groot deel van de vijftigduizend officiële arbeidsplaatsen die Zuidoost rijk is. Ik spreek iemand die er al een paar jaar

werkt; Bertus, aardige man, woont in Amstelveen. Hij is nog nooit 'aan de andere kant' geweest. Hij bedoelt: 'over het spoor', of 'achter de poort'. Wat heeft-ie daar te zoeken?

De Amsterdamse Poort is een koopgoot – Kalverstraat in de provincie. Hier geen winkel van meneer Lachmansingh, maar de onvermijdelijke Zeeman, Orange, Bakker Bart, D-reizen, WE, Free Record Shop, Kruidvat, Lidl, Intertoys en Kentucky Fried Chicken. Bij de ingang van de Shopperhal is een plein, op de hoek Eetcafé Brandhoek.

Dertig jaar geleden was de Bijlmer één van de modernste wijken in Nederland. In 1985 stond één op de vier woningen leeg. Vanaf midden jaren negentig werd bijna de helft van de flats gesloopt als onderdeel van een vernieuwingsplan. Zou het er nu goed toeven zijn? Het Parool nodigde tien gasten uit ieder een week te logeren in een luxe appartement in de nieuwe flat Gerenstein. Vandaag de vijfde gast.

Volgende week: Jaap Huisman, publicist over architectuur

cords ('special imports multi-cultureel') verkoopt zwarte porno, Westerse klassieke muziek, T-shirts, Caribische popmuziek en ringen. In de etalage hangt Pico's uitgaans-

man met een NYC-petje. Hij staart peinzend in de verte. Op nog geen meter van het groepje staan drie Turkse mannen druk in gesprek. Iets verderop zitten vier Afrikaan-

Voor het volle leven van de Bijlmer moet je in de satellieten zijn, de 'fletten', of wat daarvan over is.

agenda. Da Bounce wordt verwacht, Akon en Kirk Franklin ('wees opnieuw getuige'). Hoe verder van het centrum, hoe minder de omgeving wordt gekleurd door het blauw van AH of het oranje van Blokker. Doelloos rondhangen (wat zou dat toch zijn?) zal in winkelcentrum Kraaiennest ook wel verboden zijn, maar het staat hier tenminste aangekondigd in vijf of zes talen. Dit is het domein van immigranten: in bijna elke winkel onderdelen voor mobiele telefoons te koop en overal de telefoontarieven voor de hele wereld opgeplakt. Koffers, kledingreparatie, uitheemse muziek en... eten! De Afrikaanse vis- en kipwinkel verkoopt gebakken moten tropische vis, maar ook 'lekkerbek', de Chinese bakker verkoopt koffiebroodjes, rotirollen en broodjes bakkeljauw. Op vrijdagmiddag tel ik metroreizigers bij station Ganzenhoef: in totaal gaan er 564 mensen over de roltrappen. 520 zijn 'zwart', 44 'wit'. Bij metrostation Bijlmer tel ik 736 reizigers (alleen de aankomers): 388 'zwart' en 348 'wit'. Wetenschappelijk misschien niet verantwoord, maar wát een verschil.

Ik zit op het plein van de Amsterdamse Poort. Drie jonge creoolse vrouwen gieren van het lachen. Ze schreeuwen naar wat jongemannen verderop. Een Hindoestaanse vader met zijn dochttertje komt langs, ingetogen. Naast me staat een oudere Chinese

se vrouwen met elkaar te praten. Een oudere dame met rollator dringt zich door het gewoel, een beeldschoon Aziatisch meisje loopt haar tegemoet, een stuk kip in de hand. Een vrouw met hoofddoek zeult een kinderwagen voort. De Bijlmer? Misschien. Voor het volle leven van de Bijlmer moet je in de satellieten zijn, de 'fletten', of wat daarvan over is. Het is nog steeds een terra incognita; wat er gebeurt, weten alleen de bewoners zélf.

